

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (veľká komora)
z 9. novembra 2004 *

Vo veci C-338/02,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 234 ES,

podaný rozhodnutím Högsta domstolen (Švédsko) z 10. septembra 2002 a doručený Súdnemu dvoru 23. septembra 2002, ktorý súvisí s konaním:

Fixtures Marketing Ltd

proti

Svenska Spel AB

* Jazyk konania: švédčina.

SÚDNY DVOR (veľká komora),

v zložení: predseda V. Skouris, predsedovia komôr P. Jann, C. W. A. Timmermans, A. Rosas a K. Lenaerts (spravodajca), sudcovia J.-P. Puissechet, R. Schintgen, N. Colneric a J. N. Cunha Rodrigues,

generálna advokátka: C. Stix-Hackl,

tajomník: M. Múgica Arzamendi a M.-F. Contet, hlavné referentky,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 30. marca 2004,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

- Fixtures Marketing Ltd, v zastúpení: J. Ågren, advokat,
- Svenska Spel AB, v zastúpení: M. Broomé a S. Widmark, advokater,
- belgická vláda, v zastúpení: A. Snoecx, splnomocnená zástupkyňa, za právnej pomoci P. Vlaeminck, advocaat,
- nemecká vláda, v zastúpení: W.-D. Plessing, splnomocnený zástupca,
- holandská vláda, v zastúpení: S. Terstal, splnomocnený zástupca,

- portugalská vláda, v zastúpení: A. P. Matos Barros a L. Fernandes, splnomocnení zástupcovia,

- fínska vláda, v zastúpení: E. Bygglin a T. Pynnä, splnomocnené zástupkyne,

- Komisia Európskych spoločenstiev, v zastúpení: C. Tufvesson a K. Banks, splnomocnené zástupkyne,

po vypočutí návrhov generálnej advokátky na pojednávaní 8. júna 2004,

vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 7 smernice Európskeho parlamentu a Rady 96/9/ES z 11. marca 1996 o právnej ochrane databáz (Ú. v. ES L 77, s. 20, ďalej len „smernica“).

- 2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi spoločnosťou Fixtures Marketing Ltd (ďalej len „Fixtures“) a spoločnosťou Svenska Spel AB (ďalej len „Svenska Spel“). Spor vyplynul zo skutočnosti, že Svenska Spel používala na účely organizovania stávkov informácie týkajúce sa futbalových zápasov anglickej a škótskej ligy.

Právny rámec

Právna úprava Spoločenstva

- 3 Cieľom smernice je podľa jej článku 1 ods. 1 právna ochrana databáz v akejkoľvek forme. Článok 1 ods. 2 tej istej smernice definuje databázu ako „zbierku nezávislých diel, údajov alebo iných nezávislých materiálov systematicky alebo metodicky usporiadaných a individuálne prístupných elektronickými alebo inými prostriedkami“.
- 4 Článok 3 smernice upravuje autorskoprávnu ochranu, ktorej predmetom sú „databázy, ktoré predstavujú spôsobom výberu alebo usporiadaním ich obsahov autorov vlastný duševný výtvor“.
- 5 Článok 7 smernice zavádza právo *sui generis* v tomto znení:

„Predmet ochrany

1. Členské štáty ustanovia pre zostavovateľa databázy, ktorá vykazuje kvalitatívne alebo kvantitatívne podstatný vklad do získania, overenia, alebo prezentácie jej obsahu, právo zamedziť konaniam spočívajúcim [v — *neoficiálny preklad*] extrakcii alebo reutilizácii celého obsahu databázy alebo kvalitatívne či kvantitatívne vyhodnotenej podstatnej časti z nej.

2. Na účely tejto kapitoly:

- a) ‚extrakcia‘ znamená trvalý alebo dočasný transfer celého obsahu databázy alebo jej podstatnej časti na ďalší nosič, a to akýmkoľvek prostriedkom alebo akoukoľvek formou;

- b) ‚reutilizácia‘ znamená akúkoľvek formu sprístupnenia verejnosti celého obsahu databázy alebo jej podstatnej časti rozširovaním duplikátov, nájmom, priamym prepojením alebo inými formami prenosu. Prvý predaj duplikátu databázy v rámci spoločenstva majiteľom práva alebo s jeho súhlasom vyčerpáva právo kontrolovať ďalší predaj tohto duplikátu v rámci spoločenstva.

Verejnè vypožičiavanie nie je extrakciou alebo reutilizáciou.

3. Právo uvedené v odseku 1 môže byť prevedené, postúpené alebo poskytnuté na základe zmluvnej licencie.

4. Právo stanovené v paragrafe [odseku — *neoficiálny preklad*] 1 sa uplatňuje bez ohľadu na to, či databáza spĺňa podmienky ochrany autorským právom alebo inými právami. Uplatňuje sa tiež bez ohľadu na to, či je obsah takejto databázy chránený autorským právom alebo inými právami. Ochrana databáz podľa práva podľa odseku 1 sa nedotýka práv týkajúcich sa ich obsahu.

5. Opakovaná alebo systematická extrakcia alebo reutilizácia nepodstatných častí obsahu databázy zahrňujúca konanie, ktoré je v rozpore so zvyčajným využívaním databázy alebo ktoré neprimerane poškodzuje oprávnené záujmy zostavovateľa databázy, nie sú dovolené.“

Vnútroštátna právna úprava

- 6 Vo švédskom práve je ochrana databáz upravená v lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk (zákon o autorskom práve k literárnym a umeleckým dielam, ďalej len „zákon z roku 1960“).
- 7 Podľa § 49 prvého odseku zákona z roku 1960 v znení zákona č. 790 z roku 1997, ktorým sa prebrala smernica do švédskeho práva (ďalej len „zákon z roku 1997“), zostavovateľ zbierky, tabuľky alebo podobného diela, v ktorom je usporiadaný veľký počet údajov, alebo ktoré je výsledkom podstatného vkladu, má výlučné právo na jeho rozmnožovanie a zverejnenie.
- 8 Zákon z roku 1960 neobsahuje analogické ustanovenia k článku 7 ods. 5 smernice. Napriek tomu z prípravných prác k zákonu z roku 1997 vyplýva, že ochrana vyplývajúca z § 49 zákona z roku 1960 sa vzťahuje na samotné dielo alebo jeho podstatnú časť a že v tomto dôsledku sa výlučné právo nevzťahuje ani na rozmnoženinu osobitných údajov obsiahnutých v diele, ani na jeho nepodstatné

časti. Podľa týchto prípravných prác sa však opakované používanie nepodstatných častí diela môže považovať za použitie jeho podstatnej časti.

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

- 9 Súťaže v profesionálnom futbale organizuje v Anglicku Football Association Premier League Ltd a Football League Ltd a v Škótsku Scottish Football League. V rámci organizácie týchto súťaží sa vypracúvajú rozpisov zápasov za danú sezónu, čo je približne 2 000 zápasov v Anglicku a 700 zápasov za sezónu v Škótsku. Tieto informácie sú uložené v elektronickej podobe a zverejňujú sa, najmä v brožúrach, zoradené jednak chronologicky a jednak podľa dotknutého mužstva.
- 10 Práce na vypracovaní týchto rozpisov sa začínajú jeden rok pred začiatkom danej sezóny.
- 11 Organizátori anglických a škótskych futbalových súťaží poskytli spoločnosti Football Fixtures Ltd licenčnou zmluvou právo na používanie údajov z rozpisov týchto ligových zápasov. Spoločnosti Fixtures bolo poskytnuté právo zastupovať nositeľov práv vyplývajúcich z duševného vlastníctva spojených s týmito rozpismi.
- 12 Svenska Spel organizuje vo Švédsku stávkové hry vzťahujúce sa najmä na anglické a škótske futbalové súťaže. Vo svojich hráčskych bulletinoch rozmnožuje údaje týkajúce sa týchto zápasov.

- 13 Vo februári 1999, po neúspešnom návrhu odplatnej licencie na používanie predloženému Svenska Spel, podal Fixtures na Gotlands tingsrätt (Švédsko) žalobu o náhradu škody, ktorá mu mala vzniknúť tým, že Svenska Spel používala od 1. januára 1998 do 16. mája 1999 údaje z rozpisu anglických a škótskych futbalových súťaží. Fixtures na podporu svojej žaloby uviedol, že databázy, v ktorých sú zahrnuté informácie z týchto rozpisov sú chránené § 49 zákona z roku 1960 a že používaním informácií z týchto rozpisov Svenska Spel porušuje práva vyplývajúce z duševného vlastníctva futbalových líg.
- 14 Rozsudkom z 11. apríla 2000 tingsrätt zamietol žalobu Fixtures, pretože dospel k záveru, že rozpisy futbalových zápasov sú výsledkom podstatného vkladu a skutočne požívajú takú ochranu ako zbierky, ale že Svenska Spel používaním údajov vyňatých z týchto rozpisov neporušuje práva Fixtures.
- 15 V odvolacom konaní Svea hovrätt (Švédsko) rozsudkom z 3. mája 2001 potvrdil rozsudok prvostupňového súdu. Bez toho, aby sa výslovne zaoberal otázkou, či sú rozpisy futbalových zápasov chránené podľa § 49 zákona 1960, rozhodol, že nebolo preukázané, že informácie obsiahnuté v hráčskom bulletine boli vyňaté z databáz futbalových líg.
- 16 Pred Högsta domstolen Fixtures navrhuje zrušiť rozsudok o odvolaní.

- 17 Högsta domstolen zdôrazňuje, že § 49 zákona z roku 1960 v znení zákona z roku 1997 ako vnútroštátne opatrenie na prebratie, ktoré sa má vykladať s prihliadnutím na smernicu, neupresňuje, či a prípadne v akej miere treba pri posúdení použitia ochrany práva *sui generis* priznať dôležitosť účelu databázy. Högsta domstolen si ďalej kladie otázku týkajúcu sa povahy ľudských a finančných investícií, ktoré sa majú zohľadniť pri posúdení existencie podstatného vkladu. Rovnako sa pýta, čo treba rozumieť pod pojmom extrakcia a/alebo reutilizácia celého obsahu databázy alebo jej podstatnej časti a pod pojmom zvyčajné využívanie databázy a neprimerané poškodzovanie nepodstatných častí obsahu databázy pri extrakcii a/alebo reutilizácii.
- 18 Za týchto podmienok Högsta domstolen rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

„1) Môže zostavovateľ databázy na účely posúdenia, či je databáza výsledkom ‚podstatného vkladu‘ v zmysle článku 7 ods. 1 smernice..., zahrnúť do tohto pojmu vklad, ktorý predovšetkým smeruje k vytvoreniu celku, nezávislého od samotných údajov, ktorý sa netýka výlučne ‚získania, overenia alebo prezentácie‘ jej obsahu? Ak áno, je dôležité, či je celý vklad alebo jeho časť nevyhnutným predpokladom databázy?

2) Obmedzuje sa ochrana databáz podľa smernice len na činnosti vyplývajúce z účelu databázy, ktorému mala podľa zostavovateľa slúžiť v čase jej zostavenia?

- 3) Čo zodpovedá pojmu ‚kvalitatívne či kvantitatívne vyhodnotená podstatná časť obsahu databázy‘, uvedenému v článku 7 ods. 1 smernice?

- 4) Obmedzuje sa ochrana proti ‚extrakcii a/alebo reutilizácii‘ obsahu databázy poskytnutá článkom 7 ods. 1 a 5 na každé použitie, ktoré predstavuje priame použitie databázy, alebo sa vzťahuje aj na prípady, keď obsah pochádza z iného zdroja (druhotný zdroj) alebo je verejnosti všeobecne prístupný?

- 5) Ako sa majú vykladať pojmy ‚zvyčajné využívanie‘ a ‚neprimerané poškodzovanie‘ uvedené v článku 7 ods. 5 smernice?“

O prejudiciálnych otázkach

- 19 Na úvod treba pripomenúť, že úprava ochrany zavedenej v § 49 prvom odseku zákona z roku 1960 v znení zákona z roku 1997 predpokladá existenciu zbierky, tabuľky alebo iného diela rovnakej povahy, „v ktorom je usporiadaný veľký počet údajov alebo ktoré je výsledkom podstatného vkladu“.

- 20 Z uznesenia Högsta domstolen vyplýva, že tento súd nepovažuje predmetné rozpisy futbalových zápasov za zbierky s „veľkým počtom údajov“ v zmysle ustanovenia uvedeného v predchádzajúcom bode, čo vysvetľuje, prečo sa svojou prvou otázkou pýta na pojem podstatný vklad, ktorý sa musí chápať v súvislostiach článku 7 ods. 1 smernice.
- 21 V rámci tejto otázky sa vnútroštátny súd najmä pýta, či sa vklady do vytvorenia údajov vynaložené osobou, ktorá zostavila aj databázu, majú zohľadniť pri posúdení existencie podstatného vkladu do získania, overenia a prezentácie obsahu databázy. Okrem toho sa vnútroštátny súd pýta, či smernica chráni databázu vyplývajúcu z výkonu hlavnej činnosti, ktorá v sebe nevyhnutne zahŕňa vytváranie údajov.
- 22 Článok 7 ods. 1 smernice poskytuje výhodu ochrany poskytovanej právom *sui generis* databázam, ktoré vyhovujú presnému kritériu, t. j. vykazujú kvalitatívne alebo kvantitatívne podstatný vklad do získania, overenia alebo prezentácie ich obsahu.
- 23 V zmysle odôvodnení č. 9, 10 a 12 smernice jej účelom je podporiť a chrániť investície do „pamäťových“ a „postupových“ systémov pracujúcich s údajmi, ktoré prispievajú k rozvoju informačného trhu v súvislostiach poznamenaných exponenciálnym rastom rozsahu údajov, ktoré sú vytvárané a spracovávané každý rok vo všetkých sektoroch činnosti. Z toho vyplýva, že pojem vklad do získania, overenia alebo prezentácie obsahu databázy treba vo všeobecnosti chápať ako vklad určený na zostavenie uvedenej databázy ako takej.

- 24 Ako zdôrazňuje Svenska Spel, ako aj nemecká, holandská a portugalská vláda, v tejto súvislosti treba pojem investícia do získania obsahu databázy chápať tak, že označuje prostriedky určené na vyhľadávanie existujúcich materiálov a ich zhromažďovanie v uvedenej databáze, s vylúčením prostriedkov použitých na samotné vytvorenie materiálov. Ako to zdôrazňuje Svenska Spel a nemecká vláda, cieľom ochrany poskytovanej právom *sui generis* zavedenej smernicou je podporiť zavádzanie systémov uskladnenia a spracovávaní existujúcich informácií, a nie vytvorenie materiálov, ktoré môžu byť následne zhromaždené v databáze.
- 25 Tento výklad potvrdzuje odôvodnenie č. 39 smernice, podľa ktorého je cieľom práva *sui generis* zabezpečiť ochranu proti neoprávnenému privlastneniu výsledkov finančných a odborných investícií vynaložených osobou pri „získavaní a zhromažďovaní obsahov“ databázy. Ako zdôrazňuje generálna advokátka v bodoch 51 až 56 svojich návrhov, napriek menším terminologickým rozdielom všetky jazykové znenia tohto odôvodnenia č. 39 svedčia v prospech výkladu, ktorý vylučuje, aby pojem získanie zahŕňal vytvorenie materiálov obsiahnutých v databáze.
- 26 Odôvodnenie č. 19 smernice, podľa ktorého kompilácia niekoľkých záznamov výkonov hudobných diel na CD nepredstavuje dostatočne podstatnú investíciu potrebnú na poskytnutie ochrany právom *sui generis*, poskytuje dodatočné tvrdenie na podporu tohto výkladu. Vyplýva z neho totiž, že prostriedky, ktoré majú byť použité na samotné vytvorenie diel alebo materiálov obsiahnutých v databáze, v danom prípade na CD nosiči, nemožno stotožňovať s vkladom do získania obsahu spomenutej databázy a v dôsledku toho ich nemožno zohľadňovať pri posudzovaní podstatného charakteru vkladu do jej zostavenia.

- 27 Pojem vklad do overenia obsahu databázy musí byť chápaný tak, že sa vzťahuje na prostriedky, ktoré sú určené na kontrolu presnosti vyhľadávaných materiálov počas zostavovania tejto databázy, ako aj počas doby jej fungovania, s cieľom zaručiť spoľahlivosť informácií obsiahnutých v uvedenej databáze. Pojem vkladu do prezentácie obsahu databázy dotknutého údaju sa týka prostriedkov, ktoré sú určené na to, aby databáza plnila funkcie spracovania informácie, t. j. tieto prostriedky sú určené na systematické alebo metodické usporiadanie materiálov obsiahnutých v tejto databáze, ako aj na zriadenie ich individuálnej prístupnosti.
- 28 Vklad do zostavenia databázy môže spočívať v použití ľudských, finančných alebo technických zdrojov a prostriedkov, ale musí byť kvantitatívne alebo kvalitatívne podstatný. Kvantitatívne posúdenie sa vzťahuje na vyčísliteľné prostriedky a kvalitatívne posúdenie na úsilie, ktoré nemožno kvantifikovať, akým je duševné úsilie alebo vynaloženie energie, ako to vyplýva z odôvodnení č. 7, 39 a 40 smernice.
- 29 V tejto súvislosti okolnosť, že zostavenie databázy súvisí s výkonom hlavnej činnosti, v rámci ktorej osoba, ktorá zostavuje databázu, je tiež pôvodcom materiálov obsiahnutých v tejto databáze, nevylučuje sama osebe, že táto osoba sa môže domáhať ochrany poskytovanej právom *sui generis*, ak preukáže, že získanie uvedených materiálov, ich overenie alebo ich prezentácia v zmysle upresnenom v bodoch 24 až 27 tohto rozsudku boli kvantitatívne alebo kvalitatívne podstatným vkladom, ktorý je samostatný vo vzťahu ku prostriedkom použitým na vytvorenie týchto materiálov.

- 30 V tomto ohľade, aj keď si vyhľadávanie údajov a overovanie ich presnosti v čase zostavovania databázy v zásade nevyžaduje od osoby, ktorá zostavuje túto databázu, použitie osobitných prostriedkov, pretože ide o ňou vytvorené údaje, ktoré má k dispozícii, je nepochybné, že zhromažďovanie týchto údajov, ich systematické alebo metodické usporiadanie v databáze, zriadenie individuálnej prístupnosti a overovanie ich presnosti počas celého obdobia fungovania databázy si môžu vyžadovať kvantitatívne a/alebo kvalitatívne podstatný vklad v zmysle článku 7 ods. 1 smernice.
- 31 Vo veci samej prostriedky, ktoré majú pri organizácii futbalových súťaží určiť dátumy, hodiny a mužstvá domácich a hostí, ktoré sa vzťahujú na zápasy rôznych dní týchto súťaží, zodpovedajú, ako to zhodne tvrdia Svenska Spel, belgická, nemecká a portugalská vláda, vkladu do vytvorenia rozpisu futbalových zápasov. Tento vklad, ktorý sa vzťahuje na samotné usporiadanie súťaží, je spojený s vytvorením údajov obsiahnutých v dotknutej databáze, t. j. údajov týkajúcich sa každého zápasu rôznych súťaží. V dôsledku toho sa na vyššie uvedený vklad nevzťahuje článok 7 ods. 1 smernice.
- 32 Za týchto podmienok je potrebné overiť, neberúc do úvahy vklad uvedený v predchádzajúcom bode, či získanie, overenie alebo prezentácia obsahu rozpisu futbalových zápasov vykazujú kvalitatívne alebo kvantitatívne podstatný vklad.

- 33 Vyhľadávanie a zhromažďovanie základných údajov rozpisu futbalových zápasov si zo strany profesionálnych líg nevyžaduje osobitné úsilie. Ako to sám Fixtures zdôraznil vo svojich pripomienkach, tieto ligy sú totiž nerozlučne späté s tvorbou uvedených údajov, na ktorej sa zúčastňujú priamo ako subjekty zodpovedné za usporiadanie futbalových súťaží. Získanie obsahu rozpisu futbalových zápasov si teda nevyžaduje žiadny vklad nezávislý od vkladu, ktorý si vyžaduje vytvorenie údajov obsiahnutých v tomto rozpise.
- 34 Profesionálne ligy nemusia venovať žiadne osobitné úsilie kontrole presnosti údajov súvisiacich so súťažami počas zostavenia rozpisu, pretože sa priamo zúčastňujú tvorby týchto údajov. Čo sa týka overenia presnosti obsahu rozpisov zápasov v priebehu sezóny, táto spočíva, ako to vyplýva z pripomienok predložených Fixtures, v prispôbení určitých údajov týchto rozpisov v závislosti od prípadného odloženia zápasu alebo dňa súťaže, o ktorých rozhodnú profesionálne ligy alebo o ktorých sa rozhodne po dohode s týmito ligami. Takéto overovanie nemožno považovať za vykazujúce podstatný vklad.
- 35 Prezentácia rozpisu futbalových zápasov je tiež úzko spätá so samotným vytvorením základných údajov tohto rozpisu, ako to potvrdzuje aj chýbajúci odkaz na práce alebo špeciálne prostriedky určené na takúto prezentáciu v uznesení vnútroštátneho súdu. V dôsledku toho nemožno túto prezentáciu považovať za vyžadujúcu si vklad nezávislý od vkladu do vytvorenia základných údajov.

- 36 Z uvedeného vyplýva, že ani získanie, ani overenie a ani prezentácia obsahu rozpisu futbalových zápasov nevykazujú podstatný vklad, ktorý môže odôvodniť výhodu ochrany poskytovanej právom *sui generis*, ktorá vyplýva z článku 7 smernice.
- 37 Vzhľadom na vyššie uvedené je potrebné odpovedať na prvú položenú otázku tak, že pojem vklad do získania obsahu databázy v zmysle článku 7 ods. 1 sa má chápať ako označujúci prostriedky určené na vyhľadávanie existujúcich materiálov a na ich zhromažďovanie do uvedenej databázy. Pod pojmom vklad nemožno rozumieť prostriedky použité na vytvorenie základných materiálov obsahu databázy. V súvislosti s vypracovaním rozpisu zápasov na účel organizácie futbalových súťaží nie sú vkladom prostriedky určené na stanovenie dátumov, hodín a dvojíc futbalových mužstiev, ktoré sa týkajú rôznych zápasov týchto súťaží.
- 38 Vzhľadom na uvedené nie je potrebné odpovedať na ostatné položené otázky.

O trovách

- 39 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnyim dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (veľká komora) rozhodol takto:

Pojem vklad do získania obsahu databázy v zmysle článku 7 ods. 1 smernice Európskeho parlamentu a Rady 96/9/ES z 11. marca 1996 o právnej ochrane databáz sa má chápať ako označujúci prostriedky určené na vyhľadávanie existujúcich materiálov a na ich zhromažďovanie do uvedenej databázy. Pod pojmom vklad nemožno rozumieť prostriedky použité na vytvorenie základných materiálov obsahu databázy. V súvislosti s vypracovaním rozpisu zápasov na účel organizácie futbalových súťaží nie sú vkladom prostriedky určené na stanovenie dátumov, hodín a dvojíc futbalových mužstiev, ktoré sa týkajú rôznych zápasov týchto súťaží.

Podpisy